

Enquesta de salut de Catalunya 2010

Informe dels principals resultats

**Servei del Pla de Salut
Subdirecció General de Planificació Sanitària
Direcció General de Regulació, Planificació i Recursos Sanitaris**

Desembre de 2011

**Generalitat de Catalunya
Departament de Salut**

ÍNDEX

Resum executiu	3
Introducció	4
Caracterització de la població i la mostra	5
1. Perfil sociodemogràfic	6
1.1. Nivell d'estudis	6
1.2. Classe social segons l'ocupació	6
1.3. Situació laboral.....	7
2. Comportaments relacionats amb la salut	8
2.1. Activitat física.....	8
2.2. Consum de tabac	8
2.3. Consum d'alcohol	9
3. Estat de salut.....	11
3.1. Autopercepció de l'estat de salut	11
3.2. Excés de pes (sobrepès i obesitat)	12
3.3. Trastorns crònics	13
3.4. Salut mental	15
3.5. Discapacitats greus	15
4. Ús de serveis sanitaris i satisfacció	16
4.1. Doble cobertura sanitària	16
4.2. Modalitat de serveis sanitaris utilitzats.....	16
4.3. Satisfacció amb els serveis sanitaris utilitzats	16
4.4. Visita al metge o metgessa de capçalera o a l'especialista de pediatria	17
4.5. Visita als serveis d'urgències i hospitalització	17
4.6. Consum de medicaments.....	18
Annex. Detall del tipus de mostreig	19

Resum executiu

Aquest informe mostra els principals resultats de l'Enquesta de salut de Catalunya (ESCA) 2010. La població entrevistada és una mostra representativa de persones no institucionalitzades, de totes les edats, residents a Catalunya, seleccionades a partir del Registre de Població de Catalunya de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat).

Característiques sociodemogràfiques

- ✓ El 75,3% de la població de 15 anys i més tenen estudis secundaris o superiors.
- ✓ Gairebé la meitat de la població pertany a les classes socials mitjanes (grups III i IVa).
- ✓ El 66,7% de la població de 16 a 64 anys treballa.

Comportaments relacionats amb la salut

- ✓ El 26,0% de la població de 15 anys i més es declara sedentària (el 23,2% dels homes i el 28,8% de les dones).
- ✓ El 29,5% es declara fumadora (el 34,1% dels homes i el 24,8% de les dones) i el 21,7% exfumadora.
- ✓ El 6,2% declara un consum de risc d'alcohol (el 8,7% dels homes i el 3,7% de les dones).

Estat de salut

- ✓ El 79,3% de la població general fa una bona valoració del seu estat de salut (excel·lent, molt bona o bona), el 17,1% pensa que la seva salut és regular i el 3,5% que és dolenta.
- ✓ El 31,2% de la població general declara que pateix alguna malaltia o problema crònic.
- ✓ El 14,1% de la població de 15 anys i més (l'11,7% dels homes i el 16,5% de les dones) té risc de mala salut mental.
- ✓ El 17,8% de la població de 15 anys i més declara patir algun tipus de discapacitat greu.
- ✓ El 12,0% dels adults de 19 a 74 anys tenen obesitat (el 13,0% dels homes i el 10,9% de les dones) i el 35,1%, sobrepès (el 43,3% dels homes i el 26,9% de les dones). En la població de 2 a 18 anys, l'obesitat té una prevalença del 5,5% i el sobrepès del 18,5%.

Utilització de serveis sanitaris i satisfacció

- ✓ El 27,3% de la població general té doble cobertura sanitària.
- ✓ El 89,6% ha utilitzat algun servei sanitari el darrer any (el 82,9% ha fet servir els serveis sanitaris públics i el 17,1% els privats). Al 77,8% de la població de 15 anys i més l'ha visitat el metge o metgessa de capçalera, i al 92,4% de la població de 0 a 14 anys l'especialista de pediatria.
- ✓ El 32,9% de la població general ha visitat o consultat un servei d'urgències en els darrers 12 mesos i el 8,3% ha estat hospitalitzada.
- ✓ El 66,0% de la població de 15 anys i més ha consumit algun medicament en els darrers 2 dies (el 55,5% dels homes i el 76,3% de les dones).
- ✓ La satisfacció amb els serveis sanitaris utilitzats amb més freqüència el darrer any ha estat del 85,2% pel que fa als serveis públics i del 98,6% pel que fa als serveis privats.

Introducció

L'Enquesta de salut de Catalunya (ESCA) és un instrument del Departament de Salut que aporta informació poblacional rellevant sobre l'estat de salut i la utilització de serveis sanitaris per a l'establiment i l'avaluació de la política sanitària explicitada en el Pla de salut de Catalunya que no és disponible a través d'altres fonts o registres oficials.

És una activitat de caràcter oficial prevista al Pla estadístic de Catalunya vigent, la qual cosa comporta una garantia de confidencialitat de les dades, emparades pel secret estadístic (Llei 23/1998, de 30 de desembre, d'estadística de Catalunya).

Fins al moment, les dades de l'ESCA s'han recollit mitjançant enquestes realitzades de manera periòdica (edicions de 1994, 2002 i 2006). A partir de 2010, l'ESCA passa a ser contínua; se'n mantenen, però, els objectius i els continguts bàsics de les anteriors edicions; el canvi és fonamentalment metodològic, centrat en la recollida ininterrompuda de la informació i el seu tancament en onades semestrals. El canvi metodològic afecta el disseny mostral, els qüestionaris, el treball de camp, el pla d'exploració, les anàlisis de les dades i la difusió (http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir3574/esca_ftecn.pdf).

Els resultats de cada onada són representatius per al conjunt de Catalunya. La combinació de la informació de diverses onades permet disposar d'una grandària mostral superior a fi de proporcionar resultats fiables amb un nivell més alt de desagregació territorial, com ara regions sanitàries o territoris més petits.

En aquest document se sintetitza la informació més rellevant de l'ESCA 2010 i a l'annex es detalla el disseny mostral.

Caracterització de la població i la mostra

El nombre d'enquestes per sexe i edat de la mostra no és proporcional a l'estructura de la població catalana, atès que els territoris menys poblats estan sobremostrejats. Mitjançant una ponderació, que reinverteix la distribució no proporcional de les enquestes, les freqüències esdevenen representatives en relació amb la població.

Edat	Població			Mostra		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
0-14	591.085	554.097	1.145.182	292	281	573
15-44	1.698.788	1.583.303	3.282.091	372	357	729
45-64	912.024	933.921	1.845.945	356	359	715
65-74	278.519	319.404	597.923	91	94	185
75 i més	244.099	397.141	641.240	141	142	283
15 i més	3.133.430	3.233.769	6.367.199	960	952	1.912
65 i més	522.618	716.545	1.239.163	232	236	468
Total	3.724.515	3.787.866	7.512.381	1.252	1.233	2.485

Font de la població: Idescat. Catalunya, gener de 2010.

Font de la mostra: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

L'error màxim es calcula en màxima indeterminació ($p=q=0,5$), suposant un mostreig aleatori simple i poblacions infinites, per una confiança del 95,45%. La grandària mostral condiciona l'error màxim de les freqüències relatives. Com més estratificat estigui l'indicador més elevat és l'error. En un onada de prop de 2.500 enquestes, la fiabilitat dels resultats per al conjunt de la població, per sexe i per a la població de 15 anys i més, està garantida. Tanmateix, altres anàlisis més detallades no són recomanables perquè perden fiabilitat.

Error màxim			
Edat	Homes	Dones	Total
0-14	5,9%	6,0%	4,2%
15-44	5,2%	5,3%	3,7%
45-64	5,3%	5,3%	3,7%
65-74	10,5%	10,3%	7,4%
75 i més	8,4%	8,4%	5,9%
15 i més	3,2%	3,2%	2,3%
65 i més	6,6%	6,5%	4,6%
Total	2,8%	2,8%	2,0%

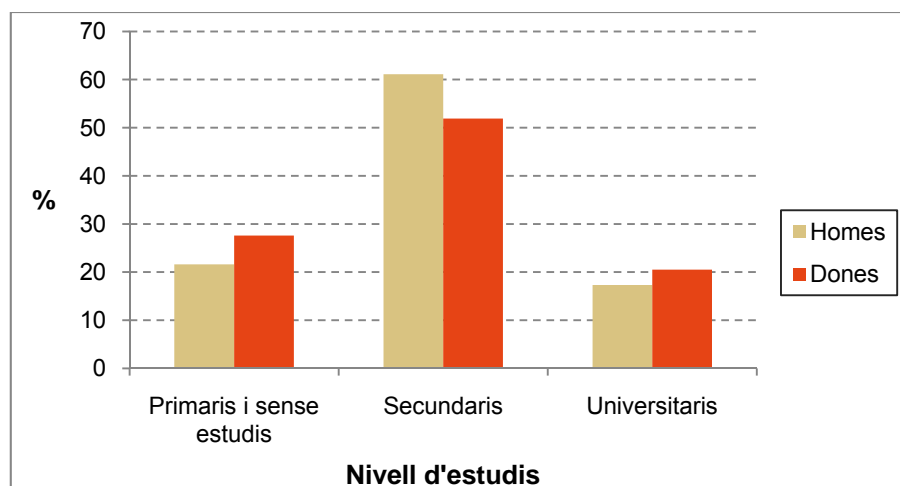
Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

1. Perfil sociodemogràfic

1.1. Nivell d'estudis

- La població de 15 anys i més sense estudis o amb estudis primaris és gairebé la quarta part (24,6%) de la població; més de la meitat (54,6%) té estudis secundaris i el 18,9% té estudis universitaris, amb una lleugera diferència a favor de les dones.

Nivell d'estudis de la població de 15 anys i més, per sexe. Catalunya, 2010

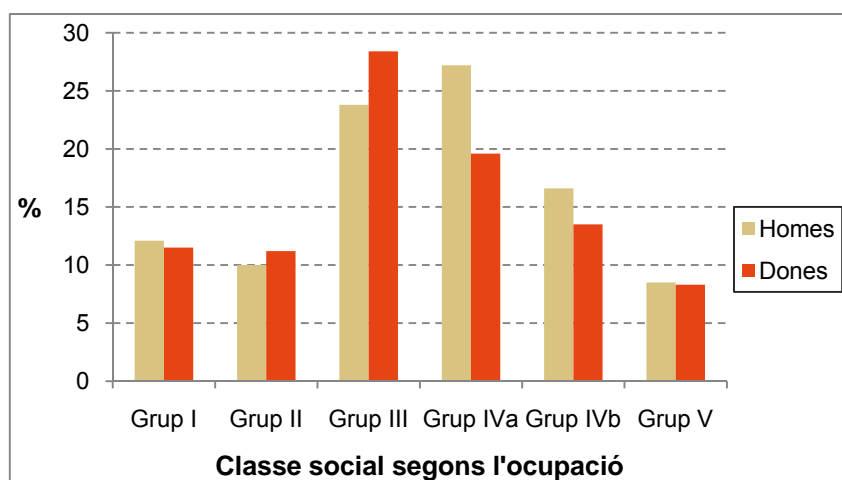

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

1.2. Classe social segons l'ocupació

- Les classes socials mitjanes (grups III i IVa) agrupen la meitat de la població (26,1% i 23,3%, respectivament).

Població general per classe social segons l'ocupació, per sexe. Catalunya, 2010

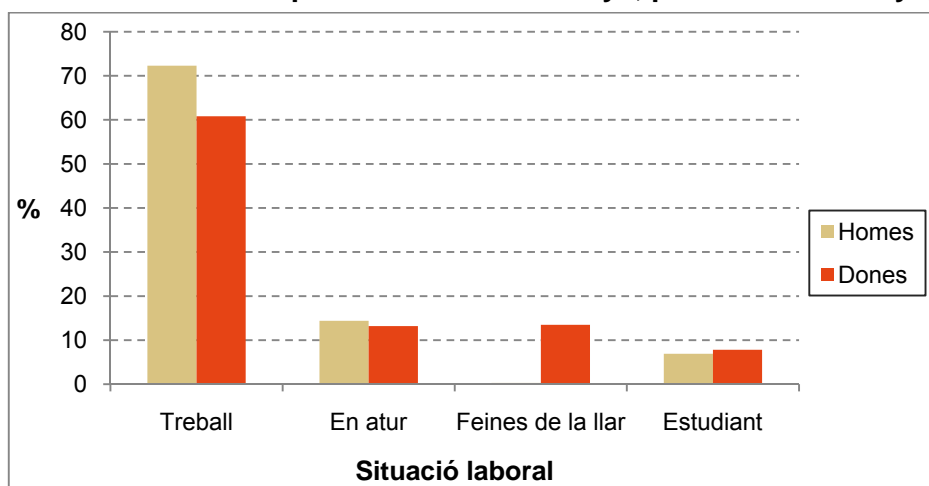

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

1.3. Situació laboral

- Quant a la situació laboral actual de la població de 16 a 64 anys, el 66,7% de la població treballa (el 72,3% dels homes i el 60,8% de les dones). La proporció de dones dedicades a les feines de la llar, com a activitat principal, és significativament superior a la dels homes (13,5% i 0,3%, respectivament).

Situació laboral de la població de 16 a 64 anys, per sexe. Catalunya, 2010

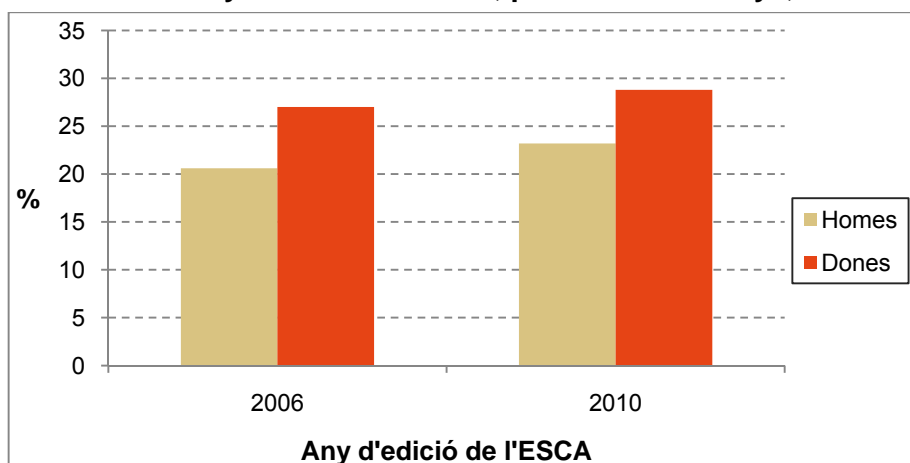
Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

2. Comportaments relacionats amb la salut

2.1. Activitat física

- Segons el tipus d'activitat física que la població de 15 anys i més fa habitualment, el 26,0% de la població és sedentària (el 23,2% dels homes i el 28,8% de les dones).

Població de 15 anys i més sedentària, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

2.2. Consum de tabac

- El 29,5% de la població de 15 anys i més és fumadora (població fumadora diària més l'ocasional), el 34,1% dels homes i el 24,8% de les dones. El grup de 25-34 anys és el que té el percentatge més gran de població fumadora (39,4%). El 21,7% de la població de 15 anys i més és exfumadora.

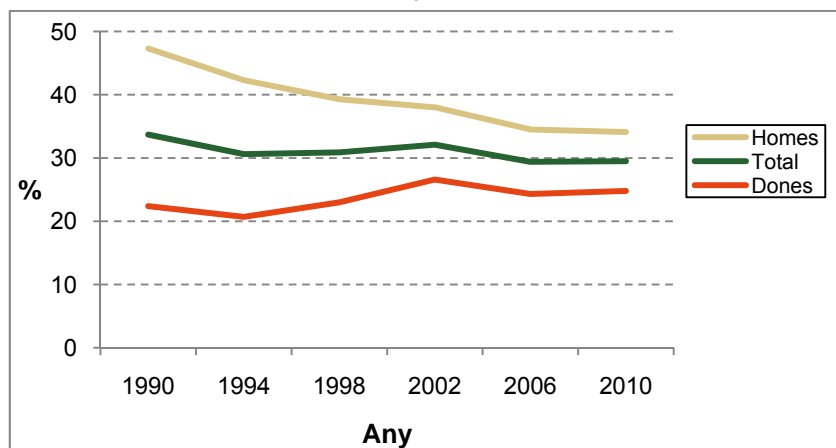
	Consum de tabac		
	Homes	Dones	Total
Població fumadora	34,1%	24,8%	29,5%
Població exfumadora	26,6%	16,9%	21,7%
Població no fumadora	39,3%	58,2%	48,9%
Total	100%	100%	100%

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

- L'evolució del tabac mostra tendències diferents segons el sexe. Des de 1990 la prevalença del consum de tabac entre els homes disminueix, mentre que en les dones s'observa un augment de la prevalença fins al 2002 i una lleu tendència decreixent a partir d'aquest any.
- El percentatge de població fumadora segons l'ESCA 2010 no mostra diferències significatives amb els resultats de l'ESCA 2006. Això és explicable, en part, perquè va ser entre 2002 i 2006 quan el percentatge població fumadora va disminuir de manera més important, en coincidir el treball de camp de l'ESCA 2006 amb l'aprovació de la Llei

28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac.

Prevalença de l'hàbit tabàquic en la població de 15 anys i més, per sexe. Catalunya, 1990-2010

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Programa per a la prevenció i el control del tabaquisme. Enquesta de consum de tabac, alcohol i drogues 1990, 1998. Enquestes de salut de Catalunya 1994, 2002, 2006 i 2010.

2.3. Consum d'alcohol

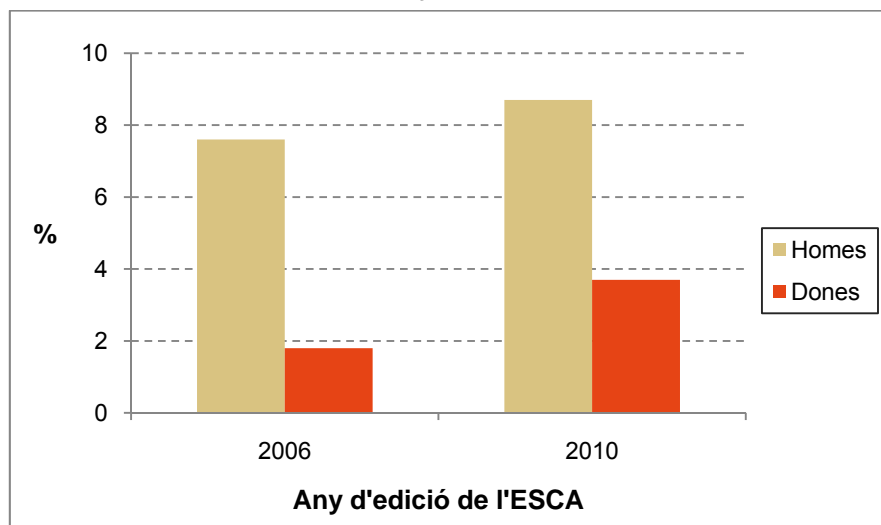
El consum de risc de begudes alcohòliques es fa a partir d'un càlcul que té en compte la quantitat, la freqüència i el tipus de begudes consumides. El llindar per considerar que una persona ja no fa un consum moderat de begudes alcohòliques sinó que el seu consum és de risc és diferent en homes i dones.

- El 6,2% de la població de 15 anys i més fa un consum d'alcohol de risc (el 8,7% en homes i el 3,7% en dones). En comparació amb l'ESCA 2006, el percentatge d'aquest consum de risc d'alcohol ha passat del 4,7% al 6,2%, i és més elevat significativament com a conseqüència d'un percentatge significativament més alt del consum de risc d'alcohol en les dones (1,8% el 2006; 3,7% el 2010). El 64,7% de la població beu amb moderació (70,9% en el cas dels homes).

	Consum d'alcohol		
	Homes	Dones	Total
Beuen amb risc	8,7%	3,7%	6,2%
Beuen amb moderació	70,9%	58,6%	64,7%
No beuen	20,4%	37,7%	29,1%
Total	100%	100%	100%

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

Prevalença del consum de risc d'alcohol en la població de 15 anys i més. Catalunya, 2006 i 2010

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

3. Estat de salut

3.1. Autopercepció de l'estat de salut

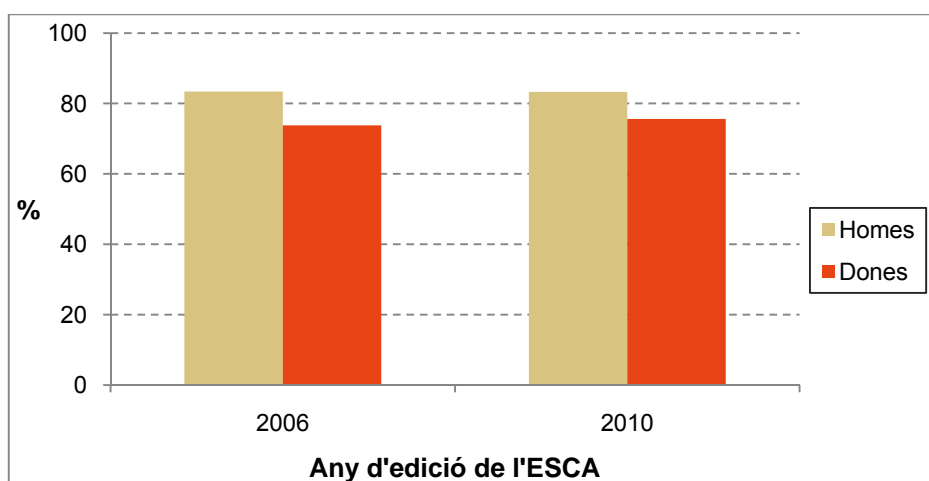
La pregunta sobre l'autovaloració de l'estat de salut és fonamental perquè la població declara sobre la percepció general, la sensació de benestar individual i la seva qualitat de vida. Està àmpliament acceptat que l'autovaloració de l'estat de salut és un bon indicador de l'estat de salut i que una mala valoració és un bon predictor de morbiditat i mortalitat.

- El 79,3% de la població general té una bona percepció de la seva salut (excel·lent, molt bona o bona) (el 83,3% dels homes i el 75,6% de les dones). A mesura que els grups són de més edat la proporció de persones amb percepció regular o dolenta de la salut és més elevada.

	Autopercepció de la salut		
	Homes	Dones	Total
Excel·lent	14,7%	12,1%	13,3%
Molt bona	31,4%	25,7%	28,5%
Bona	37,2%	37,8%	37,5%
Regular	14,3%	19,9%	17,1%
Dolenta	2,4%	4,6%	3,5%
Total	100%	100%	100%

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

Autopercepció de bona salut* en la població general, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

*Excel·lent, molt bona i bona.

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

3.2. Excés de pes (sobrepès i obesitat)

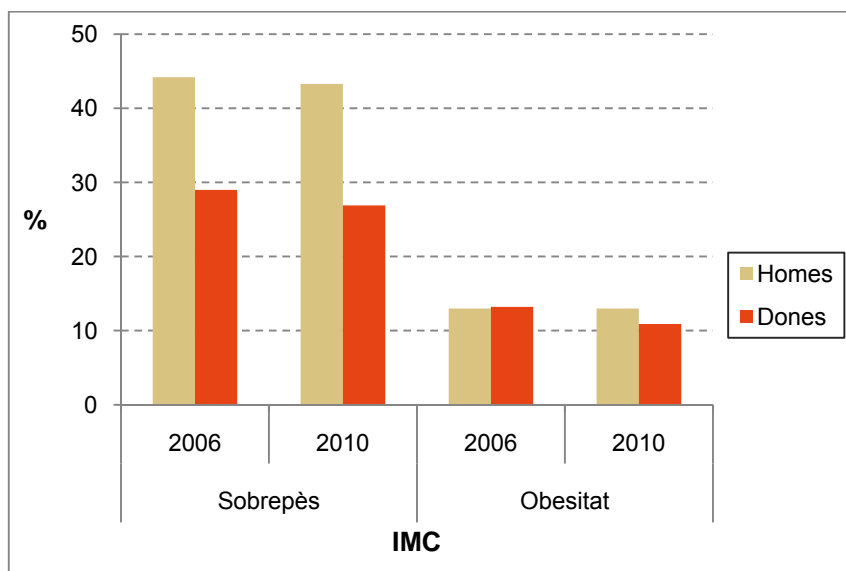
Les categories es defineixen a partir de l'índex de massa corporal (IMC), segons el pes i la talla declarats per la persona enquestada. Es presenten els resultats corresponents a la població de 19 a 74 anys i a la població de 2 a 18 anys.

- Gairebé la meitat de la població de 19 a 74 anys té excés de pes (sobrepès o obesitat). Destaca el sobrepès entre els homes.
- En la població de 19 a 74 anys hi ha un 35,1% de persones amb sobrepès, al qual cal sumar un 12,0% d'obesos. Mentre que el sobrepès afecta més els homes (43,3%) que les dones (26,9%), els percentatges d'obesitat són molt similars per als dos sexes. El sobrepès augmenta a mesura que els grups són de més edat.

	IMC població de 19 a 74 anys		
	Homes	Dones	Total
Infrapès (< 18,5)	0,3%	3,8%	2,0%
Pes normal ($\geq 18,5$ a < 25)	43,0%	57,5%	50,2%
Sobrepès (≥ 25 a < 30)	43,3%	26,9%	35,1%
Obesitat (≥ 30)	13,0%	10,9%	12,0%
Total	100%	100%	100%

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

Índex de massa corporal (IMC)* en la població de 19 a 74 anys, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

*IMC obtingut a partir del pes i la talla declarats.

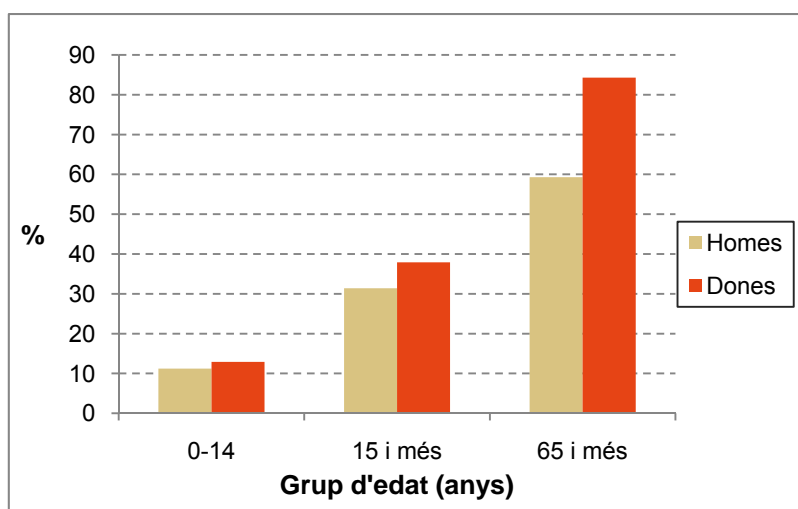
Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

3.3. Trastorns crònics

L'ESCA 2010 ha inclòs una pregunta, que correspon al Mòdul mínim de salut de l'Enquesta europea de salut, que interroga sobre si la persona enquestada "*pateix alguna malaltia o problema crònic*" (entès com aquell que dura o s'espera que duri 6 mesos o més). A més, es manté la pregunta sobre el fet de "*patir o haver patit un trastorn crònic*" d'una llista de 28 ítems.

- Per una banda, el 31,2% de la població general declara patir un trastorn crònic (el 28,2% dels homes i el 34,2% de les dones). La declaració de patir algun trastorn crònic augmenta a mesura que els grups són de més edat, i passa del 12,0% en la població de 0-14 anys al 62,2% entre la població de 65 anys i més.

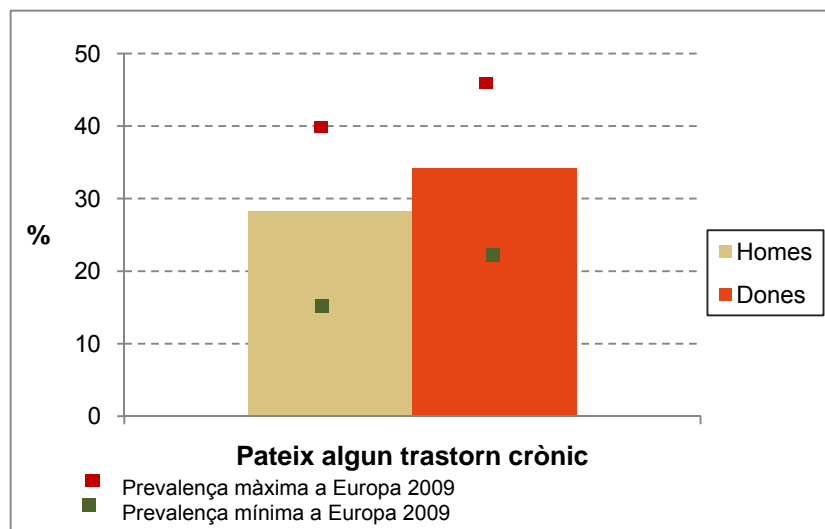
Població general que pateix algun trastorn crònic, per grup d'edat i sexe. Catalunya, 2010

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

- La prevalença de trastorns crònics a Catalunya se situa en una posició intermèdia en comparació amb els països d'Europa.

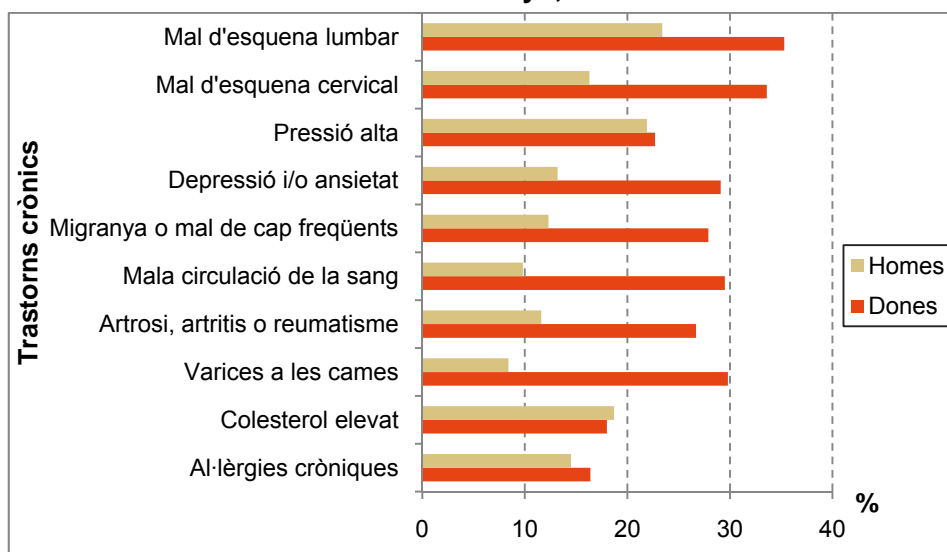
Població general que pateix algun trastorn crònic, per sexe. Europa 2009 i Catalunya 2010

Font: European health interview survey (EHIS) 2009. Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

- Per altra banda, el 77,1% de la població de 15 anys i més (el 71,6% dels homes i el 82,3% de les dones) declara patir o haver patit algun trastorn crònic. L'any 2010, els trastorns crònics declarats amb major freqüència per la població de 15 anys i més són els mateixos que a l'any 2006.
- Pel que fa al nombre de trastorns, el 36,5% (el 26,9% dels homes i el 45,9% de les dones) de la població adulta declara patir o haver patit 4 o més trastorns crònics.

Principals trastorns crònics que pateix o ha patit la població de 15 anys i més, per sexe. Catalunya, 2010

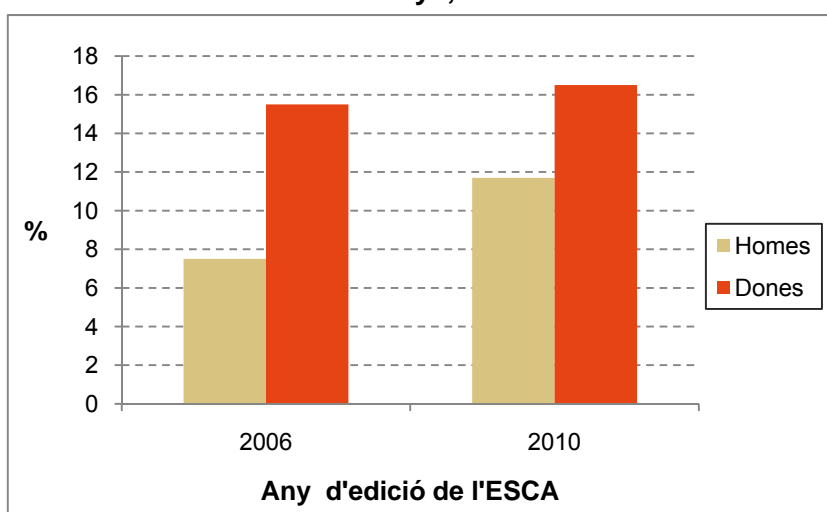
Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

3.4. Salut mental

L'ESCA inclou una versió reduïda del qüestionari de salut general de Golberg (GHQ-12) per a la detecció de trastorns mentals en la població de 15 anys i més, mesurada com la probabilitat de patir un trastorn mental del tipus ansietat o depressió en el moment de l'entrevista.

- El 14,1% de la població de 15 anys i més té risc de mala salut mental (l'11,7% dels homes i el 16,5% de les dones).
- De la comparació amb l'ESCA 2006 s'observa un augment significatiu de la probabilitat de patir un trastorn mental en els homes, mentre que aquesta probabilitat en les dones es manté estable.

Població de 15 i més anys amb probabilitat de patir problemes de salut mental*, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

* Golberg.

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

3.5. Discapacitats greus

- El 17,8% de la població de 15 anys i més declara patir algun tipus de discapacitat greu. La freqüència de discapacitat és més alta en les dones (19,9%) que en els homes (15,5%) i augmenta a mesura que els grups són de més edat. Aquesta més elevada discapacitat greu en les dones s'observa en tots els grups d'edat excepte entre els menors de 0 a 14 anys, en què el nens tenen una prevalença superior a la de les nenes.

4. Ús de serveis sanitaris i satisfacció

4.1. Doble cobertura sanitària

Es considera que una persona té doble cobertura si a més a més de la cobertura pública disposa d'una assegurança privada.

- El 27,3% de la població té doble cobertura sanitària. La proporció de població que declara disposar de doble cobertura disminueix a mesura que els grups són de més edat.

EDAT	Tenen doble cobertura		
	Homes	Dones	Total
15 i més	27,4%	26,2%	26,8%
65 i més	21,2%	22,3%	21,8%
Total	27,8%	26,9%	27,3%

Font: Enquesta de salut de Catalunya 2010. Departament de Salut.

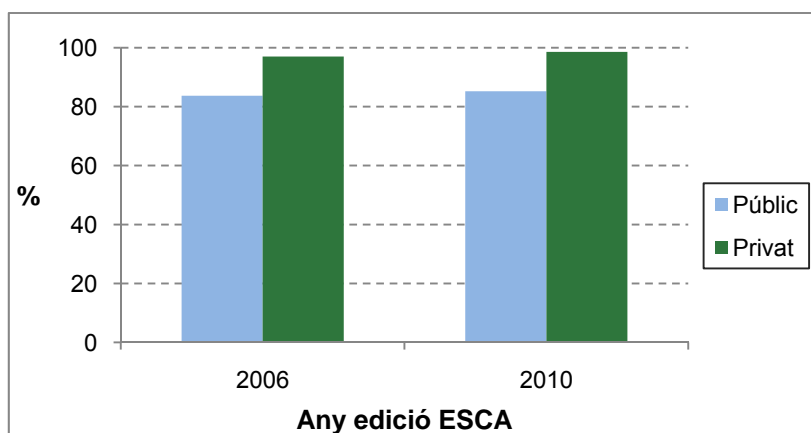
4.2. Modalitat de serveis sanitaris utilitzats

- El 89,6% de la població general ha utilitzat algun servei sanitari durant el darrer any (el 85,9% dels homes i el 93,2% de les dones). Hi ha un 10,4% de persones que no han utilitzat cap servei sanitari durant els darrers 12 mesos.
- De la població general que ha utilitzat els serveis sanitaris el darrer any, el 82,9% ha utilitzat més freqüentment els serveis sanitaris públics, i el 17,1% els serveis sanitaris privats.

4.3. Satisfacció amb els serveis sanitaris utilitzats

- La satisfacció dels usuaris amb els serveis públics és del 85,2% i amb els serveis privats del 98,6%.

Població general satisfeta o molt satisfeta amb els serveis sanitaris que ha utilitzat el darrer any, per modalitat de servei sanitari. Catalunya, 2006 i 2010

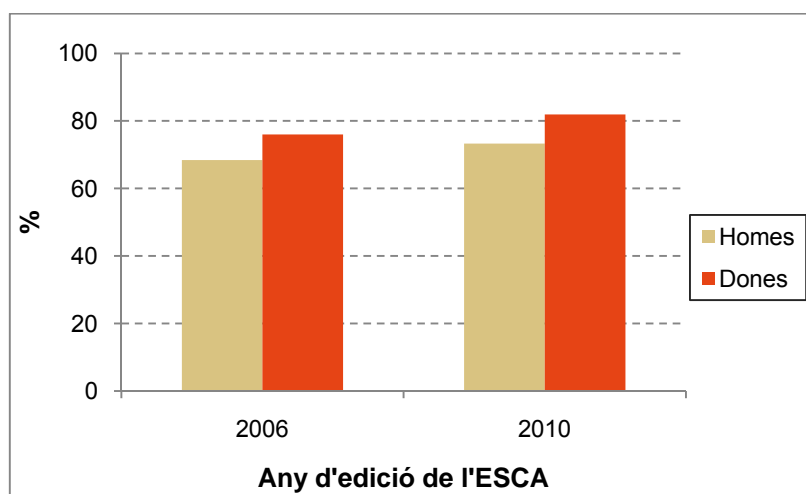

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

4.4. Visita al metge o metgessa de capçalera o a l'especialista de pediatria

- El 77,8% de la població de 15 anys i més ha estat visitat pel metge o metgessa de capçalera el darrer any (el 73,6% dels homes i el 81,9% de les dones), la qual cosa suposa un increment significatiu respecte a l'any 2006. El 92,4% dels menors (0-14 anys) ha estat visitat per l'especialista de pediatria (el 95,1% dels nens i el 89,5% de les nenes).

Població de 15 anys i més que ha estat visitada pel metge o metgessa de capçalera el darrer any, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

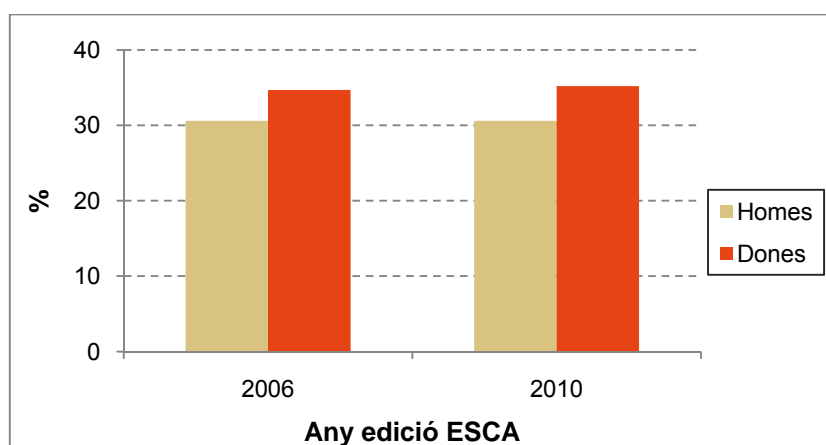

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

4.5. Visita als serveis d'urgències i hospitalització

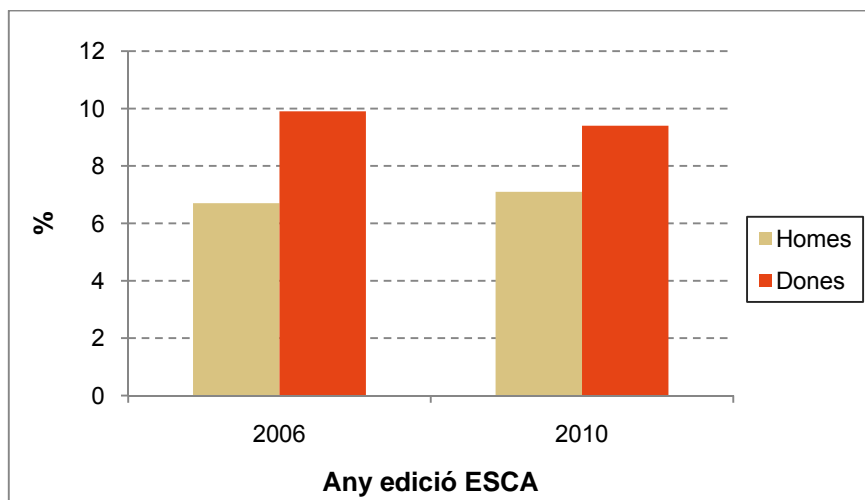
- La utilització dels serveis sanitaris d'urgències i l'hospitalització és superior en les dones, i es manté estable en relació amb les dades de l'ESCA 2006.

Població general que ha utilitzat els serveis d'urgències el darrer any, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

Població general que ha estat ingressada en un hospital el darrer any, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

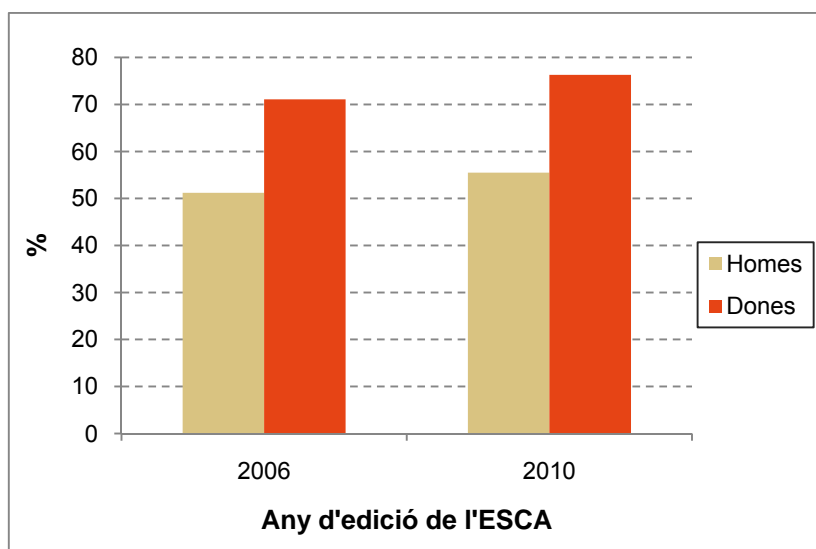

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

4.6. Consum de medicaments

- El 66,0% de la població de 15 anys i més ha consumit algun medicament en els darrers dos dies (el 55,5% dels homes i el 76,3% de les dones). Entre els menors de 0 a 14 anys el percentatge de consum de medicaments és del 30,6%, sense que s'observin diferències per sexe.

Població de 15 anys i més que ha pres algun medicament en els darrers dos dies, per sexe. Catalunya, 2006 i 2010

Font: Enquestes de salut de Catalunya 2006 i 2010. Departament de Salut.

Annex. Detall del tipus de mostreig

Tipus de mostreig	Aleatori, estratificat i en etapes múltiples (polietàpic) en cada onada (semestre).
Unitat/s de primera, segona i tercera etapa	Govern territorial de salut, municipi, individu.
Marc de mostreig per a cada etapa	Generalitat de Catalunya (per GTS), padró de l'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya) per a la resta.
Mètode de selecció de les unitats de cada etapa	1a. etapa: determinista (alguns GTS són a totes les onades). 2a. etapa: aleatori sense reemplaçament, estratificat per grandària de municipi amb probabilitat d'inclusió del municipi proporcional a la seva grandària a l'estrat. 3a. etapa: aleatori sense reemplaçament, estratificat per grups d'edat i sexe.
Disseny mostral (probabilístic, combinat o no probabilístic)	Combinat. Requereix aixecaments poblacionals.
Si el mostreig és probabilístic o combinat: tipus de disseny mostral	En etapes múltiples (polietàpic).
Estratificació, nombre i estrats	L'estratificació per grandària del municipi té 8 estrats (<500, 501-2.000, 2.001-5.000, 5.001-10.000, 10.001-25.000, 25.001-50.000, 50.001-100.000, >100.000). En la majoria de GTS no hi ha municipis de tots els estrats. L'estratificació dels individus del padró es realitza en 26 estrats: 2 sexes i 13 grups d'edat (0-4, 5-6, 7-9, 10-14, 15-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-59, 60-64, 65-74, 75-84, 85+).
Extracció de la mostra	A partir del padró més recent amb 10 substituïts per a cada individu, elegits de forma aleatòria entre els del mateix grup d'edat, sexe i lloc d'origen del mateix municipi o municipis propers.